

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ
XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ»
(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою
відеоконференц-зв'язку)

12–13 травня 2016 року
м. Тернопіль

У двох томах
ТОМ 2

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2016

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай

Актуальні питання якості медичної освіти (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 12–13 трав. 2016 р.) : у 2 т. / Терноп. держ. мед. ун-т ім. І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2016. – Т. 2. – 364 с.

понять, механізмів, принципів, законів і закономірностей життєдіяльності людини, а також набуття професійних вмінь та навичок. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи студентів згідно робочої навчальної програми з медичної біології становить приблизно 2 : 1 (відповідно 110 і 55 годин). Зміст і тематика самостійної роботи також визначена робочою навчальною програмою, згідно якої викладачами кафедри розроблені методичні вказівки до практичних занять, які включають такі основні пункти: актуальність теми, цілі заняття, теоретичні питання для позааудиторного самостійного вивчення, перелік джерел основної та додаткової літератури, тести вихідного та кінцевого рівня знань. Для зручності весь об'єм теоретичного матеріалу систематизований і поділений на інформаційні блоки та головні елементи блоків, побудовані структурно-логічні схеми та складені алгоритми самостійної навчально-дослідницької роботи студентів, а також розроблені інструкції до її виконання. Крім того до кожної з навчальних тем студентів пропонується вирішити ряд завдань різної складності.

Самостійна робота студентів є одним із шляхів засвоєння студентами навчального матеріалу як під час аудиторних практичних занять, так і в позааудиторний час. Позааудиторна самостійна робота студентів включає такі види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, пошук та огляд основної та додаткової навчальної і наукової літератури, оформлення конспектів, виконання домашніх завдань, підготовка до підсумкових занять та іспиту, написання реферату, тез або статей, створення мультимедійних презентацій та підготовка доповіді на гурток або студентську науково-практичну конференцію.

На практичних заняттях студентами остаточно закріплюються знання по певній темі, відпрацьовуються практичні навички і формуються вміння. Самостійне вивчення предмету на практичних заняттях полягає у виготовленні тимчасових мікропрепаратів, роботі з мікроскопом, розв'язанні ситуаційних задач з основних розділів дисципліни, визначенні видової приналежності збудників паразитарних захворювань, складанні життєвих циклів паразитів, вирішенні конкретних проблемних ситуацій з обговоренням та дискусією серед студентів. Для удосконалення організації самостійної роботи студентів на кафедрі медичної біології впроваджено ведення робочого зошита, в якому виконують-

ся письмові завдання, фіксуються результати дослідів, вирішуються ситуаційні задачі, зображуються рисунки тощо.

Ще одним із видів самостійної роботи студентів є реферативні роботи. Рекомендується підготовка рефератів з тем, включених у навчальний план, але недостатньо освітлених на лекціях або практичних заняттях. Це мотивує студентів до самостійного пошуку інформації в літературних джерелах, інтернет-ресурсах, сприяє розвитку їх аналітичних здібностей, навчає систематизувати і структурувати матеріал, виділяти основні елементи. Реферат заслуховується на занятті в присутності групи студентів, які мають можливість задавати питання доповідачу і приймати участь у дискусії по даній проблемі.

Для перевірки самостійно отриманих знань і навичок використовуються різні види контролю самостійної роботи студентів: тести вихідного і кінцевого рівня знань, підсумковий тестовий контроль, поточний контроль практичних навичок і вмінь та іспит. Підсумкові заняття проводяться у вигляді комп'ютерного варіанту, що значно скорочує час на перевірку знань.

Висновки. Таким чином, самостійна робота студентів є важливим елементом навчального процесу, оскільки навчає самостійно обробляти і аналізувати великі об'єми теоретичного матеріалу, дозволяє поглибити знання і закріпити практичні навички і вміння, розвиває здібності використовувати теоретичні знання при вирішенні конкретних практичних ситуацій. Перспективним є подальше вивчення дидактичних і методичних особливостей самостійної роботи студентів з метою оптимізації навчального процесу у вищому навчальному медичному закладі.

Література

1. Грицюк Л.К. Організація самостійної роботи студентів у навчальному процесі вищого навчального закладу / Л.К. Грицюк, М.В. Струк // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2011. - № 17. – С. 9 – 14.
2. Деніна Р.В. Види організації самостійної роботи студентів з внутрішньої медицини / Р.В. Деніна // Медична освіта. – 2015. - № 4. – С.15–18.
3. Мерецький В.М. Роль самостійної роботи студентів в організації навчального процесу / В.М. Мерецький // Медична освіта. – 2015. - № 3. – С. 113 – 115.

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЯК ОДИН ІЗ КЛЮЧОВИХ АСПЕКТІВ СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Н. О. Попелюк, О. Г. Чернюк

ВНДЗ України «Буковинський державний медичний університет»

Поступовий перехід до Болонської системи освіти ("Болонська декларація", 1999 р.), як єдиного зразка для навчання європейської медичної спільноти, вимагає кардинальних перебудов не тільки в системі самої освіти, з точки зору навчально-методичного забезпечення, формування активних серверів дистанційного навчання, електронної системи обліку та контролю освітнього процесу, підготовки висококваліфікованих спеціалістів професорсько-викладацького складу, а й перебудови власне свідомості студентської аудиторії щодо процесу навчання та здобуття майбутнього фаху [1, 2].

Пріоритетним та перспективним є напрямок активізації самостійної роботи студента з необхідністю побудови його знань у форматі високої якості та конкурентної здатності з можливістю прозорого, без бар'єрного продовження навчання або перекваліфікації в аналогічних європейських вузах [3].

Самостійна робота – це досягнення необхідного рівня самосвідомості студента, в якому ключову роль відіграє цілеспрямованість усвідомлених дій для отримання якісної та конкурентноспроможної освіти.

Основними шляхами та методами щодо створення та подальшої активізації процесу самостійної роботи є:

- міждисциплінарний зв'язок теоретичних та практичних дисциплін;
 - дотримання принципу побудови логічних схем та концепцій для структуризації знань й практичних навичок;
 - використання серверів дистанційної освіти;
 - інноваційні методи навчання для активізації процесів запам'ятовування, зберігання, відтворення інформації;
 - відкритість та прозорість оцінювання з використанням однакових підходів в системі оцінки знань;
 - систематичний контроль знань для формування об'єктивного оцінювання;
 - лікувально-профілактична робота на базі лікарень та створення власних сучасно оснащених клінічних закладів;
 - залучення студентської аудиторії до наукових досліджень та розробок;
 - побудова принципів доказової медицини, що базується на наукових дослідженнях та досягненнях світової медичної спільноти;
 - можливість стажування, навчання та обміну з іншими вищими медичними закладами.
- В сучасних умовах інформатизації суспільства та оновлення медичної вищої освіти проблема самостійності виходить на якісно новий рівень, внаслідок зближення у

сферах освіти, медицини, соціального життя, з поєднанням традиційних та сучасних методів навчання, що сприяє створенню єдиного освітнього інформаційного середовища не тільки у Європі, а й у цілому прогресивному світі.

Література

1. Карапетян А.О. Вдосконалення механізмів управління системою вищої освіти в Україні в умовах Болонського процесу: дис. ... канд. наук з держ. управ: спец. 25.00.02 / Аліна Овківна. Карапетян. – Харків, 2015. – 240 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/dorad/files/20150930/ka0-dis-20150922.pdf>
2. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах України №161 від 02.06.93 №161 // Збірник нормативних актів України щодо організації навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0173-93>
3. Гришук М.І. Формування пізнавальної активності студентів відповідно до вимог кредитно-модульної системи / М.І. Гришук, І.В. Стовбан, Т.В. Князевич-Чорна, Ж.Н. Золотарьова // Світ медицини та біології. –2011. – № 4. – С.154-155. [Електронний ресурс] – Режим доступу: file:///C:/Users/1/Downloads/S_med_2011_4_45.pdf

ВИКОРИСТАННЯ КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНИХ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ МЕДИКІВ

І. А. Прокоп, Г. Я. Павлишин

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»

Вступ. Головна мета навчання іноземної мови у вищій школі полягає у підготовці висококваліфікованих фахівців, які здатні не тільки оперативно знайомитися з рівнем розвитку науки і техніки за кордоном, але й практично оцінювати зарубіжний досвід, брати активну участь у дискусіях з іноземними колегами. Формування у студентів навичок іноземного професійного спілкування стає стратегічною метою сучасної мовної освіти у вищому навчальному закладі, тому вимагає пошуку ефективних шляхів викладання іноземної мови.

Основна частина. Максимально стислий курс іноземної мови у медичному вузі, недостатній рівень знань і вмін студентів, проблема навчання з різним рівнем мовної підготовки вносять свої корективи у програму іноземної підготовки майбутнього фахівця, ставлячи на перше місце проблему інтенсифікації навчання.

Активізація навчальної діяльності викладача з використанням однієї з інтерактивних методик, а саме: «кейс-методу» чи «методу аналізу ситуацій» (Case study) [1], значно сприяє розвитку навичок усного мовлення іноземною мовою за фахом. «Кейс-метод» (case study) – метод активного проблемно-ситуаційного аналізу – полягає у використанні конкретних випадків (ситуацій, історій, тексти яких називаються «кейсом») [3] для спільного аналізу, обговорення або прийняття власних рішень студентами у розрізі фахової теми, що вивчається. Мета «кейс-методу» – навчити студента аналізувати інформацію, виявляти ключові проблеми та обирати альтернативні шляхи їх вирішення, самостійно приймати рішення, планувати подальші дії тощо.

Роботі над кейсом передують робота студентів як в аудиторії, так і поза її межами. Студенти самостійно опрацьовують заздалегідь підготовлені викладачем кейси, вивчають нову лексику, підбирають цікаві факти з прочитаної додаткової літератури, а основний аудиторний час відводиться на відпрацювання мовних моделей, удосконалення навичок діалогічного та монологічного мовлення, виконання комплексу завдань, які сприяють розвитку пізнавальної діяльності студентів.

Зокрема, після засвоєння лексично-граматичного матеріалу до тем, які можна об'єднати загальною назвою «Травна система» та виконання комплексу різноаспектних вправ, спрямованих на засвоєння термінології, студентам пропонується кейс «Healthy way of life» («Здоровий спосіб життя»). Для обговорення зазначеної кейс-проблеми студенти поділяються на кілька груп зі «спікером» на чолі, який презентує думку групи. Під час поживленої дискусії виступаючому задають питання, його відповіді доповнюють колеги та опонують представники інших груп. На завершальному етапі дискусії викладач презентує власне бачення проблеми, оцінює роботу кожної групи і кожного студента зокрема.

Висновок. Кейс-метод дозволяє розвивати необхідні навички, а саме: чітке виконання поставленого завдання, вміння сформулювати думку, аргументувати і захищати власну точку зору, мислити критично, а також розвивати стратегічне мислення.

Література

1. Ильина О.К. Использование кейс-метода в практике преподавания английского языка / О.К. Ильина // Линг-

<i>Н. С. Михайловська, О. О. Лісова</i> ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ.....	148
<i>О. О. Нагорна, Н. О. Горчакова, В. Ю. Дяченко, І. С. Чекман</i> ІНТЕНСИФІКАЦІЯ НАБУТТЯ ЗНАТЬ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ	150
<i>О. М. Олещук, К. А. Посохова, В. П. Пида, І. П. Мосейчук, В. В. Черняшова, О. О. Шевчук, А. С. Вольська, С. Л. Маланчук</i> ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ФАРМАКОЛОГІЇ.....	150
<i>В. І. Опришко, В. Й. Мамчур, Д. С. Носівець, Н. В. Хомяк, Н. В. Ліхолетова</i> ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗІ СТУДЕНТАМИ НА КАФЕДРІ ФАРМАКОЛОГІЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ	152
<i>А. В. Пантус</i> МЕТОДИКА ІНТЕРАКТИВНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ 3D ТЕХНОЛОГІЙ	154
<i>М. В. Пацера</i> ЗАСОБИ ОПТИМІЗАЦІЇ НАПИСАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ ІСТОРІЇ ХВОРОБИ НА ПЕДІАТРИЧНІЙ КАФЕДРІ	156
<i>Т. О. Перцева, О. В. Мироненко, В. В. Дмитриченко, Г. А. Гарагуля, Л. А. Ботвінікова</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ «ДІЛОВА ГРА» У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	157
<i>Р. П. Піскун, Т. І. Шевчук, С. М. Горбатюк, О. В. Спрут, Н. М. Гринчак</i> САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК ОДНА ІЗ ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ	158
<i>Н. О. Попелюк, О. Г. Чернюк</i> ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЯК ОДИН ІЗ КЛЮЧОВИХ АСПЕКТІВ СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	159
<i>І. А. Прокоп, Г. Я. Павлишин</i> ВИКОРИСТАННЯ КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНИХ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ МЕДИКІВ	160
<i>І. Б. Самура, Л. В. Григор'єва, О. В. Тихоновський</i> ВДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....	161
<i>О. В. Саник, Н. В. Литвиненко, М. Ю. Дельва, І. І. Дельва, В. А. Пінчук</i> РОЛЬ ТЕЛЕМЕДИЦИНИ І ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНИХ ЛІКАРІВ.....	162
<i>Л. А. Сарафинюк, Л. В. Фоміна</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ У СПОРТИВНИХ СЕКЦІЯХ ЗАГАЛЬНО-ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ВІННИЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ М. І. ПИРОГОВА	163
<i>А. В. Семеняк, О. А. Андрієць, І. Р. Ніцович</i> САМОСТІЙНА РОБОТА ЯК ВАГОМА СКЛАДОВА ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ» СТУДЕНТАМИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ».....	164
<i>І. В. Сергета, О. Ю. Панчук, С. Ю. Макаров, Н. В. Стоян, І. Л. Дреженкова, Л. М. Ваколюк, Р. В. Теклюк, Д. П. Сергета, О. І. Макарова</i> РЕАЛІЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ НОВОГО ЗАКОНУ «ПРО ВИЩУ ОСВІТУ» ТА ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ КОМПЕТЕНЦІЙ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАЛЬНОЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	166
<i>В. Д. Сиволап, О. П. Бондаренко, С. М. Кисельов</i> СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРИ ВИКЛАДАННІ «ОСНОВ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ».....	167
<i>Л. П. Сидорчук, О. А. Петринич, С. В. Білецький, Т. В. Казанцева, С. І. Іващук, Л. В. Мельничук, Л. В. Никифор, А. А. Соколенко, М. М. Сем'янів, Ю. В. Репчук</i> ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ НА БАЗІ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ НАВЧАЛЬНО-ПРАКТИЧНИХ ЦЕНТРІВ ПЕРВИННОЇ МЕДИКО-САНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ	168
<i>С. І. Сміян, Р. Я. Боднар, Р. Р. Коморовський, У. С. Слаба, А. А. Лепяко, Г. В. Лихацька, С. В. Даньчак, І. І. Кулешко, Л. М. Мігенько</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ.....	170
<i>В. М. Соколенко, Л. Е. Весніна, К. Є. Юдіна</i> ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЗАСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ФІЗІОЛОГІЇ	171